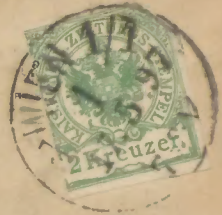

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Հերկայ 1897 տարեկանի Պոչկարիոյ համար տարեկան 10 թր " " 1/2 " 5 " Արտատպարանի համար " 12 " " " 1/2 " 6 " Կանխիկ վճարելի	Համակ դրամ առայլն խրկել հետեւեալ հասցեով ԽՍԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՑ ՎԱՐՆԱ (ՊՈԼԿԱՐԻԱ) Редакция на вѣстникъ „Иравункъ“ ВАРНА (България).	Rédaction du journal „Irauvounk“ VARNA (Bulgarie)	Խմբագրութեան ուղղեալ գործարհնք ետ չեն դրկուիր և յարմար դատ. ոչաճներն միայն կը հրատարակ. ուրիշ ամբողջովին կամ մասամբ. Ծանոցմանց տողը 20 սանթիմ. երեքէն աւելի անգամներն համար 20 առ 100 զեղ կը լինի.
--	---	---	--

ՅՈՒՑԱՄՈՒԹԻՒՆ

Բ.

Թրքահայերուս մտաւոր զարգացման ամենէն շահաւոր ծնունդը կրնայ համարուիլ մեր Սահմանադրութիւնը:

Եթէ զայն մեր իրական պէտքերուն քիչ մը աւելի համաձայն կերպով յօրինած և մանաւանդ որքան կարելի էր, անկէ օգտուելու լրջութիւնն ունեցած ըլլայինք, պիտի կրնայինք մեծ արդիւնքներ ձեռք բերել:

Սակայն ազգային կազմական ինքնին այժման լաւ ու օգտակար այս կանոնադրին ալ ամենէն շատ ծառայեց մեր ցուցամիտութիւնը գոհացնելու և այս պատճառով ալ մեր գործերուն վարչութեան մէջ ներմուծեց նոր զեղծումներ ամերայական ժամանակի հին զեղծումներուն տեղ, զոր Սահմանադրութիւնը կոչուած էր բառնալ:

Յայտնի է թէ Սահմանադրութեան կազմակերպութեան հիմն է կեդրոնական ընդհանուր ժողովը, լիազօր ներկայացուցիչ բոլոր թրքահայութեան: Ինք էր այն բարձրագոյն տեսանք, որ պիտի հրահանէր ազգային գործերու օրինաւոր և բարեւոք ընթացքին վրայ:

Բազմաաւարտ ամենէն նպատակաւոր հանգամանքներու մէջ իսկ, զոր լուրջ հեռատեսութիւն մը կըրնար յօգուտ ազգին գործածել, այնպիսի ժամանակներ, ուր ազգը բաւական ազատութիւն կը վայելէր և մասնակի հալածանքներ վերապահուած էին միայն հեռաւոր հայ գիւղերու բնակիչներուն, ընդհանուր ժողովը անկարող հանդիսացաւ իր բարձր գերքին և ձեռնհասութեան համապատասխան, օգտակար գործ մը կատարելու, և այս՝ սա պարզ պատճառով որ ընդհանրապէս մեր երեսփոխաններ ինքզինքնին ցոյց տալու այնքան յարմար տապալիքի մը մէջ զբոսնուելով, ոչ ժամանակ և ոչ տրամադրութիւն ունէին ցուցասիրա-

կան ձգտումներէ տարբեր նպատակներու նուիրեալ աշխատութիւններով զբաղելու: Արգարեալով պիտի ուսումնասիրէր ազգին փիճակը, իր ճշմարիտ պէտքերը և կատարէր ասոնց պահանջած անձայն աշխատութիւնները, որոնք չէին խոստանար ոչ մէկ անմիջական արդիւնք՝ ցուցասիրական տեսակէտով:

Ազգային ընդհանուր ժողովի մէկ մասին միակ հոգն էր ցոյց տալ իր գիւտնազիտական ձեռնհասութիւնը և վարչական հմտութիւնը. ուրիշ մաս մը կը տքնէր երեսան հանել իր պերճախօսական կոչումը, երբորդ մը իր լեզուազիտական տաղանդը, իսկ վաճառական կամ ամիրա դասակարգին վերաբերող երեսփոխաններուն մեծագոյն փափաղն էր առիթ չփախցնել հասկցնելու թէ իրենք որքան նիւթական դրժողութիւններ ըրած են և կընեն ազգին սիրոյն համար: Այս թուումն մասնացը կրնար տակաւին երկարել, սակայն Ազգային ժողովը իր զանազան մասերով և ձգտումներով ամբողջովին տեսնել փափագողներուն բաւական կը սպենք յանձնարարել որ համբերութիւն ունենան ժողովին մէկ երկու տարուան ատենադրութիւնները աչքէ անցընելու: Ուրիշ բան պէտք չէ այս մասին ճշմարտութեան վերահասու ըլլալու համար:

Նոյն ոգին և ուղղութիւնը բնականաբար կը տիրէին կեդր. վարչութեան զանազան ճիւղերուն մէջ. իսկ գաւառները Պոլսոյ մանրանկարը կը ներկայացնէին՝ աւելի համեստ չըջանալի մը մէջ փոքրիկ փառասիրութեանց տապալիք դառնալով:

Յոյց, այս էր մեր գործունէութեան ընդհանուր գործը որ պայծառափայլ երեսան կուգար մանաւանդ մեր ազգային ամեն հանդէսներու մէջ:

Գ.

Մեր հանդէսներ աւելի ցուցահանդէսներ էին անհատական արժանիքներու և բարեմամբութեանց: Ով որ կրնար կը փութար իր ճա-

ռերով ու ոտանաւորներով ցոյց տալ իր գրական կարողութիւնն ու ազգասիրական ոգին, փառաբանելով մեր պատմական անցեալը ու յառաջիկայութիւնը, մեր ազգային ձիրքերը և նկարագրելով խոստմնալիւր ապագայի մը փայլուն յոյսերը:

Ու ճառարխօսին ճարտար ձևերէն և լաւագոյն ժամանակներու ակնկալութենէն յափշտակուած հանդիսականներ որոտալիւր ծափերով և կեցցէներով իրենց ոգեւորութեան ապացոյցը տալէ ետքը՝ գոհ սրտով կը մեկնէին՝ առանց հոգ մը ունենալու վաղուան համար. որովհետեւ մեր գործունէութեան առաջնակարգ նպատակը ցոյցն էր, և ցոյցը յաջողած էր կատարելապէս հանդէսին մէջ, ա՛յ ինչ կը մնար մտածելու հետեւեալ օրը: Հանդէսին ներշնչած ոգեւորութեան հետ վերջացած էր ամէն բան:

(Շարունակելի)

ԱՐԶԱԳԱՆԳ

Իրաւ է թէ տխուր էր այն արագաւորութիւնը զոր պիտի կրէի, սակայն անընկճելի ուժ մը զիս ալ անցեալ կիրակի կը փոխադրէր նաւամատոյցին վրայ ուր արդէն խմբուած էին վերադարձող մաս մը գաղթականներ:

Արցունքներու, բարեկենդու, համբոյրներու տարափի մը մէջ տեղ չողենաւ անդադար կը սուլէր: Հայկական մակընթացութեան և տեղատուութեան այս միջնորդը անհամբեր էր կարծես Ահմէտեւրու և Ալիեւերու բաղադր փոխադրելու թշուառութենէ հալածուած այս ամբոխը որ սրտին մէջ դող ունէր և աչքին մէջ լաց, և որ, աւա՛ղ, դատապարտուած էր նորէն տուկալութեան լիւր պաշտօնէութեան բռնութեան, ծողբանքին և կեղծքումներուն:

Արգարեաւ այս ընտելացումը եթէ ոչ անհնարին գէթ կարի դժուարին գործ է: Պահ մը մարդու պէս ապրիլ և նորէն բռնի ան-

բանութեան դատապարտուիլ այդ երկրին մէջ ուր բացի կեղծիքէ և վատ նենգութիւններէ ամեն ինչ արգելեալ է: Չի խօսիլ, չի խորհիլ, չերգել, չի լսել, հրաժարիլ բոլոր զգացումներէ և զգայաւորներէ, ահաւասիկ այն պայմանները զորս պարտին կատարել արհաւիրալից թշուառ կեանք մը վարելու համար և այս՝ քրդին փայտովը մեծարուելէ առաջ:

* * *

Շողենաւ միշտ կը սուլէ: Իրարանցումը շատցած է: Պէտք է բաժնուիլ. ամենէն սրտաշարժ վայրկեանն է:

Տղեկ մը որ կնոջ մը ուսերուն վրայ ելած է, կը պոռայ:

— Մեծ մայրիկ, երթաւ բարով:

Մեծ մայրիկը նաւակ մը նստած արդէն կը հեռանար իրեն հասակակից ուրիշ անձերով, որոնք ծովէ ծով հանգիստ անկիւն մը կը փնտռէին իրենց բանի մը յամեցող օրերու բեռը պարպելու համար: Հէք պառաւ, այնքան յուզուած էր որ կուլար միայն զուլսը վեր վար շարժելով, և չէր կրնար պատասխանել իր սիրելի թոռնիկին ձայնին որ միշտ կը պոռար:

— Մեծ մայրիկ, երթաւ բարով...:

Երթաւ բարով, սիրելի հայրենակիցներ, երջանիկ կեանք մը ձեռքի մաղթելը անհնական է. զի պայքար և փոթորկալից օրեր տակաւին չեն վերջացած ոչ ձեզի համար և ոչ մեզ:

* * *

Անշուշտ անբաղդատելի կերպով քստմնելի է այն տեսարանը որ պարզուեցաւ Բարիդի ժան-կուժոն փողոցին մէջ: Գիտէք արդէն թէ անակնկալ հրդեհ մը հինգ վայրկեանի մէջ միսիլի վերածեց Պաղարտը լա Շառիթէի ընդարձակ շէնքը, ուր աղէտին պահուն իսկ, մեծաւ մասամբ բարիգեան ամենէն պատկանող տիկիներ վաճառող դեր կը կատարէին աղքատախնամ հաստատութեանց ինպատ:

Բաղմաթիւ իշխանահիներ, դըք-

սուհիներ, մարդիկ հինքեր և կոմ
սուհիներ հրոյ ճարակ եղան: Այդ
մատուցող արարածները որ քառորդ
մը առաջ Քարիկի զարգը կը կազ-
մէին իրենց մարմնական բարե-
ձեւութիւնով և ակնախտիկ պեր-
ճանքով, ահա յանկարծ անճանաչ
և ահաւելի անխառնալ զանգուած-
ներու վարածուած էին:

Ֆրանսայի կրած այս աղէտին
բոլոր աշխարհ կը մասնակցի: Բո-
լոր զգայուն վնասակարները, վի-
հէլմն ալ միասին, փութացած են
իրենց ցաւակցութիւնները յայտ-
նել:

Մենք հայերս անշուշտ մասնա-
կից ենք Ֆրանսայի այս ընդհա-
նուր սուգին, կարծրացած, քար
կտրած սրտի մը չափով: Նոյն
խակ պիտի լայինք եթէ մեր բոլոր
արցունքները արդէն թափած չըլ-
լայինք մեր տարաբախտ քոյրե-
րուն և կղերայններուն համար:

Պ. Հանթօ եւս, ինչպէս ուրիշ
նախարարներ, աղէտին փայլը փու-
թացեր են և կ'ըսուի թէ կակիծ-
նուն իրենց մազերը անկուեր են
գլուխուն վրայ:

Թող ներքի ըլլայ գիտել տալ
թէ մենք չափազանցեալ կը զըտ-
նենք այս պարսկներուն վշտի ար-
տայայտութիւնը, իրենք որ յոն-
քերին անգամ չի պատեցին հա-
րիւր հազարաւոր հայ գիտնական
առջև, ճիշդ ինչպէս եթէ կար-
գային վիսպարի մը յերեւած
տառները:

Մենք, կըսեմ, անբացատրելի
կը գտնանք Հանթօի մը վշտի
ցոյցերը, ինչպէս որ ֆրանսական
լրագիրները անբացատրելի կը հա-
մարեն նախախնամութեան այս
պատուհասը ճիշդ բարեգործու-
թեան կատարման պահուն:

Հէգ ֆրանսուհիներու ածխած-
եալ գիտնականն առջև ամեն ոք
անշուշտ խորին հառաչանքով մը
խորհեցաւ թէ ինչ սոսկալի է չա-
րաչար մեռնելը. է՛յ լաւ ուրեմն,
մերինները տակից սոսկալին կրե-
ցին:

Ասոնք՝ բոցերու ջերմիկ հպումը
զգացին. իսկ միւսները քրդին
պիղծ բազուկները:

Ասոնց գլխուն փայտաշէն ա-
ռաստաղ մը փլաւ. մերիններուն
գլխուն ամբողջ աշխարհի մը ա-
ւերակները և վայրագ կըքերը:

Ո՛հ, եթէ այս ֆրանսուհիները
երջանիկ եղած տոններին զգային
ինչ որ զգացին մահուան բազէին.
զգային այն ատեն այն տառա-
պանքները զոր կրեցին իրենց հայ
քոյրերը երբ գետերը կը գահա-
վիթէին գունդագունդ կամ անո-
ղոք հալածանքին առջևէն լեռնե-
րէն վար կը գլորէին սարսափա-
հար:

Կը մտածէին այս բաները. եր-
բէք. այլ իբր երջանիկ և առանձ-
նաշնորհեալ արարածներ, ամեն
պատուհասէ զերծ կարծելով ինք-
զինքնին, գեղեցիկ ակուաններին
ցուցնելու համար բարձրաձայն կը

վերձանէին այն ցանցառ և յամե-
ցող տողերը որոնք վերջապէս և-
րեւացին ֆրանսական մամուլին մէջ
հայկական ջարդերու վրայ:

Բայց մէկ կողմ այս մտածում-
ները. գերեզմանին քով ամեն բան
կը լռէ: Մեր ամենէն անկեղծ ցա-
ւակցութիւնները ֆրանսացիներուն,
այս մեծ աղէտին համար:

Որո՞ւ է յանցանքը եթէ նա-
խախնամութիւնը կրեմն այսպիսի
ցաւալի միջոցներու կը դիմէ հա-
նութենիւր խօսք հասկցնելու հա-
մար:

Գրաւոր-Արշաւիր

ՀԱՄԵՐԱՇԵՆՈՒԹԻՒՆ

Մեր ունեցած շատ մը ֆրանսա-
կար թերութիւններուն մէջ լայն
տեղ մը կը բռնէ համարաշխու-
թեան ոգիին չգոյութիւնը: Ուր
որ երթաւ, հայերու համարմու-
մի մը մէջ անխուսափելի կ'երգով
պիտի նանձնաւ, յոյժ շօշափելի ա-
պացոյցներով, անհամարաշխու-
թեան գործած աւերները: Ասոր
ամենէն փայլուն աշխարհը սա է
արդէն որ յեղափոխուի ըստած
միակ սիւն մը ունենք պլուրալ-
ափ մը հայեր չեն համաձայնած
զայն ուղիղ ու անկործան պահե-
լու միջոցներու մասին, ու պա-
ռակտուելով, հայհոյանքի հեղեղ-
ներ կը թափեն իրարու գլխին,
մինչդեռ փրկարար սիւնը կը
սպառնայ տատանիլ:

Ի՞նչիւր ամենէն նեղ շրջանակնե-
րու մէջ, ընտանեկան յարկի մը
տակ, ու անհամարաշխութեան
խոր վերքերը պիտի տեսնես: Հայր,
մայր, որդի անհամաձայն են ի-
րարու հետ. այս պատճառով իսկ
երջանակութիւնը չը ժպտի ալդ-
նեղ շրջանակին մէջ: Հայական ա-
ւելի ստուար, հոծ միջավայրեր ա-
ւելի յստակ կ'երգով կը պարզեն
իրենց թշնամութիւնը համերաշ-
խութեան գեղեցիկ ոգիին դէմ:
Մեր այս թերութեան ֆրանսերը
ահագին ու ու կորստաբեր եղած
են. բան մը զոր այն ատեն միայն
պիտի հասկնանք կատարելագոյն
երբ անգարմանի լազէտներ բո-
լորովին ցնցեն մեզ ու մեր գոյու-
թեան պայմաններն հիմունքէն
խախտեն:

Համարաշխութիւնը անտեղի գե-
ղեցիկ առաքելութիւն մըն է որ
եթէ այսօր իսկ ուզենք ընդունիլ
զայն մեր բարեբերուն մէջ ու պատ-
շաճ տեղ մը տանք իրեն, պիտի
կրնամք ըսել թէ այդ օրն իսկ մեր
փրկութեան անմուռաց թուականը
պիտի ըլլայ:

Բայց որովհետեւ հակառակու-
թեան կոյր ոգի մը մեր ուղե-
ծուծը լեցուցած է, հաւանական
չէ ուրեմն որ ասանկ դարագլուխ
մը մօտ ատեն սկսի մեզ համար:

Ողբալի բան է այս:

Սեպտեմբեր մը որ մեր այս թերու-
թեան գիտակցութիւնն ունենանք,
ա՛յ տեղի չիկալ շատ յազուելու
մերթ ընդ մերթ գիտուած անպա-
տահութիւններէ որոնք շատ տգեղ
երեւոյթի մը տակ ի հանդէս կու-
գան:

Կըսեն թէ Պաշկարիա գաղթող
թշուառ հայութիւնը իր տեղացի
հայրենակիցներուն կողմէ գրկաբաց
ընդունելութիւն մը չգտաւ. և տե-
ղացիին նոյնիսկ ատելութեան ձեւ մը
գրաւ նորեկ հայ փոխտառակներն
հետ ունեցած վարմունքին մէջ: Եթէ
այս իրաւ ըլլար, հրէշային բան
կըլլար, երբ նկատի առնենք թէ
օտար մը, Պաշկարը, իր երկրին մէջ
կը հիւրընկալէր տարբեր ազգի մը
անհասանելի, որոնց կենսակցու-
թիւնը անհանգստութիւն կը գտնէ
եղեր սակայն ազգակից բնիկ
տարրը:

Եթէ ոչ համերաշխութեան, գո-
նէ հիւրընկալութեան պարտաւո-
րիչ օրէնքին չիմ կարծեր որ բո-
լորովին օտար ըլլայ հայը, ո՛ր
երկրի, ո՛ր կլիմայի մէջ ալ ապրի,
ո՛ր բարեբերու հետ ալ ճաշուած
ըլլայ: Այս մեղքը չի գործեր հա-
յը:

Մասնաւորապէս իբր թէ վառ-
նաթի մէջ ի յայտ եկեր է այն ար-
հաճութիւնը զոր տեղացի մեր հայ
կղերայնները ցոյց տուեր են իրենց
հալածական արեւակիցներուն հա-
մար: Սխալ է այս նեխագրու-
թիւնը: Վառնացի հայը բնաւ
պատճառ մը չունէր ձեռքէն եկած
աղէկութիւնը զլանալու իր գրե-
թախտ ազգակցին: Բան չիմ ու-
զեր թէ եղած ընդունելութիւնը
շատ սրտաշարժ ու սիրալիկ հա-
գամանք մը ունէր. և նոյն իսկ
մասնակի աննշան գէպքեր տիրու-
րեւորութիւն մը առաջ բերին
նորեկներուն վրայ պահ մը: Բայց
բան մը երբ մասնաւոր երեւոյ-
թով մը կը ներկայանայ, ու ծա-
ւալ չստանար, կարեւորութիւնէ
զուրկ կըլլայ:

Վառնացիէն աւելին սպասելու
ոչ հաւանականութիւն կար արդէն
և ոչ ալ իրաւունք ունէր հայ գաղ-
թականութիւնը, մասնաւոր երբ
աչքի առջև բերենք նիւթական
այն շատ աննախնայ վիճակն ուր
կը գտնուի այժմ վառնացի հայը
մեծ մասով:

Եւ որովհետեւ մեր բարեբերուն
մէջ, ինչպէս ըսի, համարաշխու-
թեան զգացումը բացարձակապէս
կը պակսի, ինչ իրաւամբ ազգա-
յին ընդհանուր թերութեան մը
համար որմէ ամենքս վարակ-
ուած ենք, պատասխանատու բըռ-
նել վառնացի բնիկ հայը, որ ան-
ակնկալ կ'երգով ինքզինքը ողոր-
ուած տեսաւ գաղթականներու
բուռն հոսանքով մը:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պօլիս 24 ապրիլ

Ձեր քաղաքէն վերագործող հայ
գաղթականներ այստեղ հարցա-
բնուելէ յետոյ երաշխաւորութեան
տակ կ'առնուին ու կ'արձակուին.
գաւառացիները իրենց քաղաքները
կը վրկուին եթէ իբր պանդուխտ չը
կարենան պատուաւոր երաշխաւոր
մը տալ թէ իրենք անվնաս մար-
դիկ են: Իրենց մէջ մին ինձ ըսաւ
թէ վառնացի փաքիկ հրապարա-
կին վրայ հաղաբաւոր գաղթական
ներու համար անկարելի էր դրա-
ղում գտնել. հետեւաբար հացի
խնդիրը կը ստիպէր գաղթական
ները Պօլիս վերագառնալ, ուր կը
յուսան տուի գիւրութեամբ ձա-
րիլ իրենց հացազին:

Պէտք է սակայն ինկատի ու-
նենալ թէ այստեղ ալ գործերը և
առեւտուրը ծայրայիտ անկման մէջ
ըլլալով, վառնաթի և ուրիշ տեղե-
րու գաղթականները լաւ կ'ընեն որ
նախապէս ամեն ջանք ընեն իրենց
գտնուած տեղիւրը գէշ աղէկ շա-
հաւ աղբիւր մը գտնելու և ապա
անյաշուոյթեան պարագային մէջ
միայն վերագառնան թուրքիս
ուր տնտեսական տագնապը—հայ-
կական հալածանայ և անկէ առաջ
եկած վիճակին այս անունը կու-
տանք մենք այստեղ—անհետ ը-
րած է ապրելու նախկին գիւրու-
թիւնները: Անոնք որ կրնան օ-
տարութեան մէջ մնալ՝ նոյն իսկ
ն'ուրթեամբ ապրելով, շտապելու
չեն վերագառնալու. այստեղ ալ
ապրուստ գտնելու մեծ գիւտարու-
թիւններ կան և բաց ատենցմ
յուսական պատերազմին պատճա-
ռաւ թուրքերը գրգռուած ըլլա-
լով՝ օսմ. ստանին մէջ կրնան պա-
տահիլ արիւնահեղ անակնկալներ:

Եթէ օտարազգի մարդասէրներ
օգնութեան չհասնէին Հայաստանի
որբերուն և անոնց հոգը ազգին
վրայ ծանրանար, հաղաբաւոր ման-
կիկներ զոհ պիտի երթային մի-
այն մեր գանդալ գործունէու-
թեան. զարմանք և զայրոյթ կը
պատճառէ մարդուս անանկ թէ
այստեղ կամ ուրիշ հայ կեդրոնե-
րու մէջ, ուր որեւէ ընդունելու և
խնամելու պատրաստակաւութիւն
կայ, ինչ թանկագին ժամանակ-
ներ կը վատնուին՝ որբերը պատ-
պարելու կերպերուն և ծրագրե-
րուն վերաբերեալ վիճաբանութիւն-
ներով որոնք կրնային անոնց տե-
ղաւորութիւն հաքն ալ կատարուիլ:
մենք օգտակար կը տեսնենք երկար
խորհիլ, խօսիլ, առաջարկներ ը-
նել ու վիճիլ որպէս զի որբերը ա-
ւելի լաւ խնամք և կրթութիւն
ստանան, սակայն չենք մտածեր
որ մեր այդ զբաղման ժամանակ
չքաւարութենէ և անտէրնշլութենէ
կը փճանայ մէկ մասն այն մանկա-
կան գոյութեանց, որոնց կուզենք
կարկառել մեր խնամոտ ձեռքերը:

Մենք գործնական մարդիկ չենք. ահա՛ ինչ որ մինչև հիմա մեծածնե ֆեոդալներ հասուցած է մեզ և տակաւին կը հասցնէ :

Մենհաւասար աղէտներու այս ժամանակին մէջ ամեն լուրջ մարդու համար միակ իրական միութարութիւնն է ուշադրութեամբ դիտել այն երեւոյթները, որոնք ծագում կրճեն հայ ժողովրդին սերտեւ փարած լինելէն իր ազգութեան դաւաճարին, կրօնին ու լեզուին. միայն անհատական պայքարը չէ զոր մեր ազգակիցներ կը մղեն այսքան չարաղէտ հանգամանքներու մէջ. ուրիշ անգամներ արդէն հաղորդած եմ ձեզ լուրեր, որոնցմէ կը տեսնուէր թէ դժբաղդ հայ ժողովուրդը իր վերջին ճիգերը կը նուիրէ նաեւ իր ազգային դոյաթեան պահպանման : Այն տեղերն անգամ ուր կոտորած, հրդեհ և կողոպուտ ամենէն տակաւի տեւերները գործեցին, ուր ամենէն մեծ չքաւորութիւնը կը տիրէ, բանդուած եկեղեցիներն ու դպրոցները վերականգնել ձեռնարկած են մեր ազգակիցներ : Արարկիր և Եղեսիա անհերքելի ապացոյցներ են ասոր : Ուրիշ կարգի ապացոյցներ ալ չեն պակսիր : Քառնի մը օր առաջ կարգացի 12 տարեկան հայ սրբի մը նամակ, Գերմանիայէ գրուած, որ դառնապէս կը դանդաղէր թէ զինք պատըս պարզ ապաստանարանին մէջ զուրկ կը մնար մայրենի լեզուի և ազգպատմութեան ուսումէն : Գործիկ նամակագիրը կը յաւելուէր թէ ինք և իր ընկերներ ամեն ջանք և հարկաւոր դիմումներ պիտի ընեն որ կա՛մ իրենց դասախօսութիւն հայ լեզու և պատմութիւն, կամ իրենք ազատ ձգուին երթալու ուրիշ սրբանոց մը, որ կուտայ այդ ուսումները :

ԽԱՌԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆԻ Ի ԴԱՍԻՐԷԺ

Ջանապան թուականներով Դարե՛ժէն Արճազանցի ուղղուած թղթակցութիւնէ մը կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւններն ի մասին այդ քաղաքին մէջ ծագած խռովութեան :

Դեռ ապահովութիւն չիկայ. փողոցներու մէջ հայերը կը խոչտանուին : Ռուս հիւպատոսարանն ապաստանող հայերուն թիւը պահ մը քիչցաւ, բայց յետոյ աւելի շատցաւ : Թէհրանի ռուս դեսպանը հեռագրեց Դարեժի ռուս հիւպատոսին որ հետեւեալ պահանջներն ընէ գահաժառանգին . Ա. կողոպտուած հայերուն գոյքերը վրադարձուին ու քանդուած տունները շինուին . Բ. խռովարարները հրապարակով պատժուին և գրաւոր երաշխաւորութիւն հայոց կեանքին, ինչքին և պատուին ապահովութեանը համար տալագային : Հե-

ռագիրը կը յարէ որ հակառակ պարագային՝ հիպատոսն իր արամադրութեան ներքեւ պիտի ունենայ Զուլֆայի պատրաստ հեծելազօրքը : Այս հեռագիրը որ զբեկեցաւ գահաժառանգին, իր ազգեցութիւնն ըրաւ թուրք ամբուսին վրայ :

Հայ կին մը մեռաւ զգացած վախէն. ուրիշ մը խենդեցաւ : Ապրիլ 5ին Դարեժ հասաւ ընդհ. կուսակալ վահմ. Էմիր Նեզամը որ մեծ սարսափ ու ալեկեցութիւն կը գործէ : Հայերն ընդառաջ չեցան. դիպուածաւ իրեն հանգիստեցան, ուղերձ մը տուին, որով կը յայտնէին զինքը չգիտաւորեցնուի պատճառը : Գ. Սարգիս Յովնանեան կուսակալին քով հրաւիրուեցաւ իրիկուան Կին : Ընդունելութիւնը աղէկ եղաւ. Էմիր Նեզամին այս տուած հայոց գործը շուտով և յաջողութեամբ կարգադրել : Յաջորդ օրը ռուս հիւպատոսը ներկայացաւ կուսակալին. յաւարտ տեսակցութեան յայտնեց ժողովուրդին թէ յանցաւորները պիտի պատժուին, ֆեոդալները պիտի տուժուին և մունետիկով պիտի յայտարարուի որ «հայուն դէմ ձեռք վերցնողին ձեռքը պիտի կտրուի, և հայհոյողին ալ լեզուն» : Նոյն օրը հայերը մեռել մը տարին դերեզմանատուն. ինչ տեսարան. գերեզմանները փորուած էին, մարմիններն անխնայ փռլուած, դամբարանները բանդուած էին, մեծ դուռը գողցուած էր. պատուհանները, դռները, սեղաններն ու նստարանները առած տարած էին. շէնքին քիւրը ջախջախուած էին ու ծաւելն ոտիմայ կտրուած : Մանկան մը գերեզմանը փորած էին մինչև գիակը. ուրիշ շատեր ալ փորուած են և զիր, բայց թագապետի ծառաները գտցեր են. հայերը, այս սրբապղծութեանց հանգէպ կատարած, բողոքեցին ռուս հիւպատոսին և ստիպեցին փորագրեալը որ Ս. կաթողիկոսին հեռագրէ այս խժեւութիւնը :

Էմիր Նեզամի խոտաացած մունետիկը տարիլ 7ին շուկաներուն մէջ հրապարակով յայտարարեց պէտք եղածը. յաջորդ օրը, հիւպատոսն յայտնեց ապաստանածներուն թէ պայմաններն ընդունուած են, հետեւապէս կրնան ելլալ հիւպատոսարանէն :

ԼՐԱՔԱՂ

Է. Արմէնիէն

Թուրքեյունական պատերազմին մէջ հայ կամուսներուն թիւը վաթսուներեք հազարէն : Սոսնք ցըրուած են զանազան հեղին հրոսախումբերու մէջ : Մէկ քանին արդէն կը կուրին ի կրիտէ և սահմանադուրը :

— Հայտեղաբերի համալսարանին հայ ուսանողները Աթէնքի Ուսանողաց Ընկերակցութեան զրկիր են հեռագիր մը որով խորին համոզութիւն կը յայտնեն հեղինութեան և ուղատուութեան գաղտին համար :

— Թեհրանէն ամերիկացի մը կը գրէ թէ Հնչակեան կուսակցութիւնը գրէ թէ գոյութիւն չունի Պարսկաստանի մէջ, մինչդեռ Գրոջակեան կուսակցութիւնը շատ հզօր է, մանաւանդ թուրքեւպարսիկ սահմանագլխին վրայ : Գրոջակեանները առիւծի պէս կը մաքաւին : Հաղուադէպ չէ տեսնել 10-15 Գրոջակեաններու յարձակումը 5-600 քիւրտերու վրայ, զորս կը վանեն : Այս բարբարոսները կը գողան այդ հերոսներուն տեսքէն :

— Գ. Վահրամ Սվաճեան որուն նուագահանդէսներն ի Զուլֆայի ու Բարիզ մեծ յաջողութիւն գտան վերջերս, մայիս 18ին և յունիս 1ին (Ն. Տ.) երկու մեծ նուագահանդէսներ պիտի տայ Սէնդ Ճէյմս Հօլի մէջ, Լոնտոն : Գ. Սվաճեան, բաց ի եւրոպեան երեսիլ հատուածներէ, պիտի նուագէ իր հայկական հեղինակութիւններէն մէկ քանին :

— Ալլընիւ թերթը, զոր Աթէնքի մէջ սկսած էր հրատարակել Գ. Տաքէս, գաղբիւր է ի չգոյէ բաժանորդներու :

Տեղական. —

Ժամանակ է մը ի վեր վառնաի նպաստը կապակցեալ գաղթականներուն կողմէ գանգառներ կը լուին հիւանդանոցի մէկ քննիչի բռնած ընթացքին դէմ : Այս անգամ, Յուր Գովանեան, կերեւոյ թէ բռնաւ իրեն յանձնուած պաշտօնին յարմարութիւն չունի : Շատ անխիղճ կերպով կը փորուի իրեն յանձնուած հէրաքառներուն հետ : Զորամահալի բռն է որ հիւանդանոցին մէջ կեցող պաշտօնէութիւնը Օրիորդ Ֆրէյզըրին չի յայտնիր այս մարդուն անճահ ընթացքը, որպէս զի Օրիորդը ուրիշ պաշտօնի մը կոչէ զայն կամ հեռացունէ :

Ի հարկին կրնանք տպացուցանել այդ անձին կողմէ գործուած անիրաւ ու անիմաստ անօրինութիւններ :

Ս. ԱՏԱՄՍ

Վառնաի հայ գործարաններու հիմնադիր Ս. Ատամս, որ այժմ Մանչեսթըր կը գտնուի, մայիս 7ին բանախօսութիւն մը արտասանեց նոյն քաղաքին մէկ միթինկին մէջ, Պուլկարիոյ հայ գաղթականներուն ձեռնարկութեամբ : Ու ցոյց դրաւ նաեւ այդ գործարաններու արտադրութիւններէն, ինչպէս նաեւ լուսանկարներ ու պատկերներ :

ՄԵՔԹԵՊԼԵՐԻՄԻՉ

Պուլկարիոտա Էքսերէյէթէն մեքթէպլէրիմիլ ինթիլամազ հաւատէ տէվամ իթմէքտէ օլտըզը տէվէպլէ Էպնաի միլլէթին ինթիլամազ սիլինէ միլիտա օլտն գիզըյմէթ վազըլթլըրը պօշը պօշընա կէչմէքտէ վէ տիկէր թարաֆտան մէքթէպլէրէ թախսիս օլտնա մէպալիլ ելինէ սարֆ օլտնադտա տըր : Հէր իքի ճիհէթտէ, եանի մատտէն վէ մանէն միլլէպարի օլտնադտա պուլտըզըմըզը կէչէն սէնէ տախի միլլէպտիա պէնտլէրէ պէտան ու իլահ իթմիլ վէ մէքեթթիլպ հոգաբարձու հէյէթթէրինին նաղարը սըգգաթընը տալթթէյլէմիլ վէ շու հալը թէնէ սիլիլէնէնա միլլէթի գուրթարմազ իչինէ պաղը թարիլլէր տախի կէսթթէրմիլ իքէն, պուլկինէ դատար շու մէսէլէի մուհիմէի, իչիլ նաղարա տլմազ իչինէ հիչ պիր թարաֆտան պիր թէտպիրէ մուրաճաթ օլտնամըշ տըր : Պուլ վաղիֆթէպլիլին մէսալլէյէթթի մանէվիսի պաշլըճա հոգաբարձու հէյէթթէրինէ այլտ իսէտէ, պիլ տախի մուհարրիլլէր վաղիֆթէթին իճրա իթմիլ օլմազ իչինէ պուլ մէսէլէտէն հիչ պիր վազըլթ սարֆընաղար իտէմէյէթթէկիմիլտէն պիր գաչ այտան պէրու սիլիլէտտէն սօնրա, թէքրար մէսէլէի գաւրիւնըն թէտըզը նաղարընա իհայէ իտէրիլ :

Պուլկարիոտա միլլէթտաշարըմըզըն իսքէտան իթմէքտէ օլտըզը հէր պիր շէհիր ու գառապատա դուվլէի մահէլլէյէթթի միլլէյէթթէ կէսլէ՛ մէքթէպլէրէ մէսարֆթթթ օլտնիյօր իքէն սէմէրէսիլ գալտըզը վէ օլ հօլլէ Էպնաի միլլէյէթթի վազըլթ գալլ իթմիլիլ քէմալը թէնէ սիլիլէ կէսթիլմէքտէ տըր :

Պուլ գալլըմըզըն պաշլըճա սէպլէպլի մէքթէպլէրիլլին ումալմէն պիր ուսուլը թէտարիսիյէթթի վէ ճէտվլէի իլմիլէսի օլմալըզը տըր : Ղիւրա պուլ սէպլէպլէն հէր պիր վարժապետ վէ հէր պիր հոգաբարձութիւն մէմուրիյէթթէ կէչակինտէ մէքթէպլին, տէրպէրին վէ քիթապլըրըն ուսուլլինի թէպտիլ իտիլպ, ելինի պիր իճուտ չըգալըրը վէ թալէպլէ պիր գաչ այտան պէրու շէքաթիլի գահմէթ վէ սարֆ իթմիլիլ վազըլթ պօշա կիթմիլլինի կէսթիլը, ելինտէն իչ պաշղապիր գալլըպա կիրմէսինտէ, պիր վազըլթտէ պուլ ելինի ուսուլա տըշմազ իչինէ վազըլթ գալլ իտէր : պուլ ուսուլտէ տըշըր տըշմազ, եւ վարժապետին վէ եալտա հոգաբարձուլըն թէպտիլ իլէ, ելինէ ուսուլտէ թէպտիլ օլտըր : թէքրար միլլէպլիլթթ, թէքրար վազըլթ գալլ իթմէք :

Իչթէ չօգ տէֆալար պուլ սէպլէպլէրտէն շակիրտան գաթը ումիտ իտէրէք մէքթէպլի թէքթէտէր, պաղըսը Պուլկար մէքթէ-

պիտէ կիտեր վէ օրատատա էն որ շաղը սընըֆլարտա տախի գապուլ օլընամատըղը սէպէպլէ, զօգտօ պօյարընը կէզմէյի վէ գահվէ քէօ շէլէրինէ չէքիւմէյի թէրմիհ իտէր: (*)

Պոլսի միւսապետի թիւրքերին էօ նիւ ալմագ իշիւն պիւր եօլըմըղ վար տըր, հանի մէքթէպլէրին ճէտվէլի իլմիյէսի վէ ուսուլը թէտա ըիսի պիւր գըլտա իւզըն գայտէ թաճթընա գօյմագ վէ Պուլկար ժիմ նազիյէլէրին 1ինճի, 2ինճի վէ հա 3ինճի սընֆլընա միւթապըզ կէթիւր մէք լաղըմ տըր. օլ վաղըթ պիւղիմ մէքթէպլէրտէն չըգան չօճուզար վաղըթ զայպ իթմէյէրէր Պուլկար մէքթէպլէրտէն այնը սընֆա կէչէ պիւլիւլէր, վէ օ եօլէն Պուլկար վաթանաշարըմըղըն թէրազըր իթտիւլէրի հալտէ պիւլ թէտէնի իթմէյիզ: Պուլ մագսէտէ տէսթէ ընա օլմագ իշիւն՝ հէր պիւր շէհիւր հոգարարճուլարընտան եախօտ ան լէրին մուրախալարընտան միւլ ընքէպ պիւր գօմօսիօն թէչէլի իթ մէքլէ մէքթէպլէրիմիլին ուսուլի թէտիւրիս իշիւն պիւր ճէտվէլ թան պիւր իթտիւլէրէր էլընմ տիւր:

Վէ պիւլիսէրէ մէքթիւր ճէտվէլէ գըլտաշէն վարժապետէր տէրս լէրի տէվամ իթմէյէ մէքպուր օ լաճագլարընտան շալիւրտան վա գըթ զայպ իթմէյ, վէ սարֆ օ լընան ազճէլէր սէմէրէսիզ գալ մագ տէյի զանն իտէրիզ:

Ի Խ Թ Ա Ր

Բաղպէթլու ապօնէլէրի միլիոն պիւր ան էվվէ կապէթա պէ տէլէրինի եօլամալարը ընճա օ լընըր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻԵ

Կաթողիկոսական այցելու հովիւ Տ. Արսէն Վ. Վիհունի եարըն Շուսլայա միւթէվէճճիհէն Վառ նատան միւթարէքթի իտէճէք տիւր:

Ֆիլիպէ ընակիալ Պ. Ա. Տէմիր ճիպաշեան, Պ. Երուանդեան եղբարք և Պ. Յ. Մէնդիլճեան, Իրաւունքի վերջին թիւերէն մէկուն մէջ կարգալով իրարգուանցի Պ. Քերոբէ էօքսիւզեանի տարաժամ մահը, իրենց խորին ցաւակցու թիւնը կը յայտնեն հանգուցեալին եղբօրն ու ընկերներուն:

Երուան հիւքիւմէթիւնի տէվլէթլէրին թէվասիթիւն թահրիւն միւրաճաթ իթմիշ օլըղը Աթան Զալա թաստիզ իտէյօր: Աթինա տիւլէլի մուազզամա էլիլիլէր տախի պու թէք լիֆէ պիւնաշէն թէվասիթ օլընաճա:

(*) Գահվէհանէլէրտէ 15 տէն 20 եաղընա գատար կէնճէլէրիմիզ քեաղըտ, տօմի նօ, պիւլարտօ վէ թալը օլընլարընտա պարաղը մէհարէթ իթմէքտէ տիւլէր:

զընը վատ իթմիշլէր իտէտէ, Ալմա նիա էլիսի հիւքիւմէթիւնտէն պու պարաշէ թալիմաթա պէքլէճէկիւնի պէյան իթմիշ տիւր: Նիլէր թարաֆ տան Գալը Ալիւն տէվլէթլէրին սուլհէրվէր զայրէթլէրինէ մուալէ նէթ իտէճէկի զանն օլընըյօր իտէտէ, միւթարէքթի գապուլ իտէմէյէճէկիւնի պէյան իթմիշ տիւր, զիւրա միւթարէքէ էանաճընտա թուալար եէնիտէն գուվ վէթլէրինի թէճէմիւ իթմէկէ միւսաատէ պուլաճագլար տէմէքտէ տիւր:

Կիրիտտէ պուլուճան Երուան աքքէրի գօմանտանը ժէնէրալ Վասօս ապրիլ 17տէ Աթինայա եէթիւտի:

Երուանիսթան իլէ միւսալէհէ ազթ իթմէք իշիւն Երուաղտան աթիտէքի շարթլար թէքլիֆ օլընամագտա իմիշ:

3 Միլիոն օսմ. լիւրաթ թաղմիւնաթը հարպլիէ վէրիւմէսի. թէսալիա վէ եպիւրոս հուսուլարընտան պաղը մահալէրին Թիւրքիայա թէրք օլընմաթը, Երուան թապալարըն իսթիֆատէ իթտիկի խուսուսի անտամէլէրին լաղըր վէ Երուան զըրհլըրըն Թիւրքիայա թէրք օլընմաթը վէ Կիրիտ իշիւն վատ օլընան օրօնօլիւնի զայէթ մահաուտ սուլէթալէ թէրթիպ ու թէչէլի:

Երուաղըն պու թէքլիֆաթըն թախֆիֆի լաղըր իտէտէ, պալըճա նօգ թալարը իւզէրինէ Թիւրքիա իսար իտէճէք տիւր, հաթթա տէվլէթլէրին ընլէրինէ մուսալէֆէթ կէօսթէրէճիկի կէօրիւլըյօր:

Էրզրուճտան իշար օլընտըղընա կէօրէ, պիւր գաչ Համիտիյէ ալալարըն Սթանպօլա կէլմէք իշիւն հաղըրլան մալարընա էմր օլընմըլ տըր:

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԱՐ

(Աթան Գաղպանիք)

Աթինա 27 ապրիլ

Վօլօտան պիւլիւն էհալի շէհրտէն տըլարը չըգտը: Միւս լինաքիւնին գօմանտաթը ալթընտա պուլընան օրտուճըն Վօլօյա սըղըն մըլ օլան գըսմը զըրհլըրա ա թըլըր: 10,000 քիշիտէն միւլ ընքէպ Երուան օրտուճը Տամա գոստա էյի մէվգըլար թուլթմըլ օլուպ, մուհարէպէյէ հաղըր տըր:

Թիւրք օրտուճընտան ընք չօգ ասքէրլէր Ֆարալատան իլէրի եիւլիւմէքտէ տիւլէր: Զանն օլընտըղընա կէօրէ, սուհա տայիւր միւլ գէքէրէլէրէ պաշլանմըլ տըր:

Վիէննա 28 ապրիլ

Աւստրիա խարիճիէ նաչըրը Գօնթ Կօլուիսօվքի Սերպիա գըրալընը զիյարէթ իթտի. Գրալ պու ազլամ Պէլիլատա միւթէվէճճիհէն հարէքթի իտէճէք տիւր:

Զէթիւն 28 ապրիլ

Բօլէնա Նիքօլանըն Բէթրապուր կա կիտէճէկիւնէ տայիւր օլընան ընվալթէ էսաասըլ տըր:

Աթինա 28 ապրիլ

Հալալըն պէյանընա կէօրէ, Երուանիսթան ասքէրլէրինի կիւրիտտէն կէրի չէքմէք վէ ատայա վատ օլընան օրօնօլիւ գապուլ

իթմէք վէ տէվլէթլէրին թէրլիֆ լէրինէ ըիսիլթ իլլէմէք իշիւն հաղըր պուլուճարըն պէյան իթտիւքտէն սօնրա, տէվլէթլէր միւսալէհէյին իպպասը պուլընտա թիւրքիա վէ Երուանիսթան պէյանիսթէ թէվասիթ իտէճէքլէրինէ տայիւր պիւր նօթա թանղիմ իթմիշլէր տիւր: Մէքթիւր նօթա՝ Ալմանիա էլիսիւնի քէնտի հիւքիւմէթիւնտէն թալիմաթ ալտըղտան սօնրա՝ Երուան հիւքիւմէթիւնէ վէրլէճէք տիւր: Պու նօթայա ճէվապէն, Երուանիսթան քէնտի մէնաֆիսիւնի մուհապաղաթըն տիւլէլի մուաղամոյա իհալէ իտէճէկիւնի իֆատէ իտէճէք տիւր:

Վիէննա 28 ապրիլ

Աւստրիա իմիւրաթ օրը Սերպիա գըրալընը գապուլտան սօնրա, իտտէի զիարէթ իտուպ, վէտալաշտըլար:

Լարիսա, 28 Ապրիլ

Թիւրք ասքէրլէրի՝ զապիլթլէրին ընլինէ մուսալէֆէթլէ, վէլէսթիւնօ ճիվարընտա պուլուճան քէօլլէրին վէ էվլէրին էքէրիսիւնի եաղալըր: Թիւրք զապիլթլէրի մուհարէպէյէ հաղըրլանմըլ իքէն, եաղընը պիւր սէյաշաթը ասքէրիէ իճրա իթտիւլէրի սէպէպլէ իպլաղը շէճաթ իտէմէտիւլէրի իշիւն պէյանը թէճէսիւլի իտէյօրլար:

Վօլօ լիմանընտա ինկիլիզ, Ֆրանսըզ վէ իթալիա զըրհլըրա հաղըր պուլուճարըն: Շէհիւր սիւքիւնէթլի հալտէ տիւր. թիւրք էրքեանը հարալ եաղընէն Ֆարաա լատան իլէրի կիտէճէք տիւր:

Վիէննա, 28 Ապրիլ

Պուլկարիա վէ Աւստրիա պէյանիւն տէ միւնապիթ օլան թիճարէթ ահաւանմէսի մէպուսան մէճիւսիւն տէն գապուլ ու թաստիզ օլընտըր:

Աթինա, 28 Ապրիլ

Երուան ընլիսի վիւքէլաթը Մ. Բալի վէ խարիճիէ նաղըրը Մ. Սքուլիտէս Ալմանիա էլիսի իլէ ուզուճ պիւր միւլաթաթտա պուլուճարը:

Բարիս, 28 Ապրիլ

Աթան Զալալըն պէյանընա կէօրէ, մուսալէհէյին եէնիտէն իպպասը պէօյիւք միւլքիւլաթա թէստաթիֆ իթմէյուպ, միւլաթքէրէլէր եաղընէն խիթամ պուլաճաթ տըր. տէվլէթլէր զտթէն քէնտի պէյիլլէրինտէ մուսալէլէնի շէրաթիլինի թահթը գարալա ալմըլար տըր: Ալմանիանըն թէրէտալտտէ պուլուճանաթ զանն օլուճըյօր իտի իտէտէ, տէվլէթի մէքթիւլէ՝ տիկէր տէվլէթլէրին էլիլէրինէ միւլթիֆիքէն հարէքթի իթմէք իշիւն, քէնտի Աթինա էլիսիւնէ թալիմաթ վէրմիշ տիւր:

Վիէննա, 28 Ապրիլ

Բօլիքիլէ Գօրկուսթուէնմիւն Զէթիւնտէն ալտըղը մալիւմաթա կէօրէ, Սըրպ գրալը Վիէննա ու պուլուճարըն էսանտէ, Աւստրիա

վէ Սըրպիա հիւքիւմէթլէրի պէյանիտէ գապարիլը օլտըղը իւզլէ, Սըրպարըն մուհապաղաթը մագ սէտի իլէ մէքթիւր իքի տէվլէթ թիւրքիա իսլահաթըն իճրաթը իշիւն, տիւլէլի մուաղամոյա վէ Պապը Ալիէ միւրաճաթ իտէճէքլէր իմիշ:

Սթանպօլ 28 ապրիլ

Եպիրոստա պուլընան թիւրք օրտուճը գօմանտանը պա թէլէկ. րաֆ իլտիւրաթիլինէ պիւնաշէ, Գա. մանիա իւլքսէքլէրինի իսթիլա իթմիշ օլան Բուլ մաքէրլէրի իւլզէրինէ թիւրքլէր հիւճիւմ իթմիշլէր. Բուլար պիւր չօգ թէլէֆիյաթլէ կէրի չէքլիւմիշլէր տիւր. վէ Գլարթէքէ նամ մահալէ չէքլիւթիւլէրի էսանտէ Ալիօրկի նամ գալաղըտա Բուլար մուհապէմէթ իթմէկէ չաղըմըլար իտէտէ, պէօյիւք հէյէճան վէ տէհէլթլէ գաչ մըլար տըր: Իւքիւպ վալիսիւն տէն ալընան պիւր թէլէկրաֆ, 800 կէօնիլլիւ Սուլթանա ստաթաթաթտա պուլընաճագլարընա տայիւր եէ. մին իթտիւլէր սօնրա իքէքտէն եօլա չըգմըլ օլտըղալարըն պիւլիւրիյօր:

Սթանպօլ 29 ապրիլ

Ֆէրիզ Էնպէր լաշա Վօլօյա կիւտուպ, հիւքիւմէթ գօնաղընա կիւլմիշ վէ շէհրին թիւրք հիւքիւմէթիւնի զապլթընա կիւրաթիլինի իլան իթմիշ վէ էհալիւնի թահթը թէմիւնտէ օլաճաղընը պիւլաթիլի տիւր. քէլա Բուլար թարաֆըն տան ասքէրէ գարըն պիւր կէօնա հարէքթի օլընտըգտա միւլթէճա. սիւլէրին չէտիտ ճէլայա չար. բըլաճագլարըն իսթար իթմէ սիւնէ լիմանտա պուլընան Երուան սէֆիլէրին չէքիւլապ կիթ. միւլէր օլտըղալարըն էլթէճէմ լաշա պա թէլէկրաֆ պիւլտիւրմիշ տիւր:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ ԿԱՄ ՄՐՄՈՒՆՁ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Սոյն Երգարանը որ կը բաղկանայ առաւել քան 100 երեսէ, կը պարունակէ շատ մը հին և նոր ա. զատ երգեր, զորս այժմ ժողովորդն ախորժանօք կ'երգէ:

Փափաքողք կրնան ստանալ զայն՝ փոխարէնը 1 ֆրանգ խրկելով խըմբադրութեան:

Ազգ. վարժարանաց համար՝ երբ գէթ 10 հատ կ'ուզուի, 20 առ 100 զեղչ կը լինի:

Ա Ձ Դ

Աղքատախնամ Ընկերութիւնս կը ծանուցանէ թէ Պ. Օնիկ Եղամեան, կօչակար Օթէլ Բրիտոսքիի կից, խոտանայ ընկերութեանս տալ երկու գանկան իւրաքանչիւր զոյգ կօշիկ վրայ:

Լաւաղոյն ապրանք և աժան գին կօշիկները պէտք է կրեն Ընկերութեան կնիքը: